

ביצה כו

בכור שנפל לבור

רבי שמעון	רבי יהודה	
כל שאין מומו ניכר מבעוד יום - אין זה מן המוכן	ירד מומחה ויראה, אם יש בו מום - יעלה וישחוט, ואם לאו - לא ישחוט	
אסור משום תיקון או דן דין		רש"י
אסור משום מוקצה - כיון שאין רואין מומין ביו"ט, זה מוקצה		תוס'
אין רואין מומין ביום טוב	רואין מומין ביום טוב	במאי קא מפלגי

קושי על הבנת המחלוקת: ולפלגו ברואין מומין דעלמא!
תירוץ: בכור שנפל לבור אצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא: משום צער בעלי חיים לערים ולסקיה, כרבי יהושע, קא משמע לן (שר' יהודה אינו מתיר עד שרואה מומחה)
קושי: אי הכי **לא ישחוט**? לא יעלה וישחוט מבעי ליה!
תירוץ: לא צריכא דעבר ואסקיה, סלקא דעתך אמינא לשחטיה, קא משמע לן.
קושי: לשחטיה? הא תם הוא!
תירוץ: לא צריכא, דנפל ביה מומא.
קושי: והא מוקצה הוא!
תירוץ: אלא דנפל ביה מום עובר מערב יום טוב, והשתא הוה ליה מום קבוע.
 מהו דתימא: דדעתיה עלויה ונשחטיה, קא משמע לן.

בכור תם שנפל לבור

אמר לו רבי שמעון בן מנסיא		רבי יהודה הנשיא	
הרי אמרו אין רואין מומין ביום טוב - כיצד?		ירד מומחה ויראה, אם יש בו מום - יעלה וישחוט, ואם לאו - לא ישחוט	
ושוין שאם נולד הוא ומומו עמו שזה מן המוכן.	נולד בו מום ביום טוב, רבי שמעון אומר: אין זה מן המוכן	נולד בו מום מערב יום טוב - אין מבקרין אותו ביום טוב	
לכתחילה מותר			דרש רבה בר רב הונא
לכתחילה אסור בדיעבד מותר			רב נחמן
לכתחילה מתור	אפילו בדיעבד אסור	לכתחילה אסור בדיעבד מותר	אביי
לכתחילה אסור בדיעבד מותר	אפילו בדיעבד אסור	אפילו בדיעבד אסור	ר' אושעיא